

EESTI POLITSEILEHT

N° 4

24. detsembril 1921. a.

I. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — iga laupäew.

Tellimise hind: aasta peale Mk. 800.—
 poole aasta peale 400.—
 weerand aasta peale 200.—

Üksik nummer maksab Mk. 18.—

Toimetus ja kontor: Tallinn, Lai t. 38 (ajutiselt).
 Awatud kell 9—3. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:

1/1 lehek. Mk. 2400.—	1/8 lehek. Mk. 300.—
1/2 " " 1200.—	1/16 " " 175.—
1/4 " " 600.—	1/32 " " 100.—

Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksew arwe „Eesti Pangas“ nr. 1056.

Kui kaua tööd teha?

Keegi meie lugejatest küsib, kas on kordnik, kes kuus tundi raskete riiete all wahitorral seisnud, peale wahetust kohustud isikuid ülekuulamiseks politsei-kantsleisje käjutama, kohtututseid wälja andma j. n. e.

Kujutame endale ette, et seadus oleks politseiuhtlusele, ütleme, 8-tunnilise tööpäewa kindlaks määratud. Keegi politseinik, kes oma kahetja tundi juba ärateeninud on, sammub rõõmsas meeles kodutolde poole. Korraga tänawanurgal, mõnikümme sammust kodust eemal, ilmab ta, et keegi joobnud isik armetumal kombel kedagi naiserahwast peksab. Meie küsime nüüd meie kirjasaatjalt, mis tema teeks niisugusel juhtumisel? Kas ta leiaks võimalikuks rahuliku südamega mööda minna ja naiserahwa appihüüdeid tähelepanemata jätta? On ju tema oma kahetjatuunnilise tööpäewa aujasti läbi teinud! Wõi ehk saab ta ennast rahustama selle mõttega, et eks see ole wahipeal seisja kordniku asi korda jälle jalale seada? . . .

Arwame kindlasti, et niisugusel juhtumisel ühelgi politseinikul Eestis — meie kirjasaatja ühes arwatud, — sarnased küsimised üldse pähe tekkida ei võiks. Igauks nendelt annaks ilma arutamata abitarwitajale seaduslikku abi ja toimetats rufikangelast lähemasse politseijaostonda.

Aga kuidas jääks siis niisugustel asjaoludel kahetjatuunnilise tööpäewaga? Meie kordnik, kes oma tööpäewa juba ärateinud oli, oleks kirjeldud juhtumisel paar tundi weel juure lisama pidanud. Kas selle ette eritaju nõuda? . . .

— Jah, — wastab meile meie kirjasaatja, — teie arutate ju täiesti erakorralist juhtumist. Muidugi mõista, et mina kirjeldud juhtumisel pealtwaataja ehk möödamineja osa etendanud poleks. Mina aga rääkisin oma kirjas harilikest kohustustest, nii kui tunnistajate wäljakutsumine, kohtututsete wäljaandmine j. n. e.

See küll, vaatame siis, kuidas sellega lugu on. Lubage selletarwis üllakirjeldud juhtumist jatkata. Meie kordnik on rahurikkujaid politseijaostonda toimetanud ning seal selgub, et naiserahwas on raskeid, võib olla elulardetawaib wigastusi saanud. Waja on temale mitte ainult arsti-abi anda, waid ka tohe juurdlusega algust teha. Seal ilmub jaostonda kordnik, kes „raskete riiete all“ oma teatud tunnid wahi peal on ära seisnud. Kas meie kirjasaatja leiab õigeks, kui jaostonnailem wahipealt ilmunud kordniku tunnistajate wäljakutsumiseks saadab? Wõi arwab ta kohaseks, et kordnik efineks seletusega: „Minu tööpäew on juba lõppenud! . . .“

Niisuguseid harilikka politseitegevuses näiteid võiks me lõpmata jatkata. Ka kohtukutsed ei ole mitte kõigevõimastest meie politsei ülesannetest. Igal politseinikul on teada, et kui keegi tähtis tunnistaja kohtuistungile ilmumata pole, siis kohus kannis tihsti peab asja arutamise edasi lükkama. Tunnistajad, kes tihthele kaugelst maanurgast ilmuvad, peavad koju tagasi sõitma ja uut kohtukutset ootama. Kallis tööaeg on tuluta raisatud. Ning trellide taga istuja kurjategija naerab habemesse. Peab ju kohus mitte ainult erapooletu ja õige, vaid ka kiire olema. Minult siis kui karistus kurjategijat kiirelt tabab, on tema mõjuv ja õpetlik seltskondlikes mõttes. Aga kas võib kiiret kohtupidamist olla, kui politseikordnik enne seda, kui kohtukutset kätte anda, oma tööpäeva tundisid arvama hakkab?

Teine küsimus on, kas ülepea otstarbekohaselt lugeda tuleb, et politsei peal niisugused kohused lasuvad, kui kohtu kutsesedelite ja teiste ametlikkude paberite väljasaandmine ning kõiksuguste makside ja trahvirahade sissenõudmine. Kas ei oleks asjakohane ametliste teadete kätetoimetamist posti hooletis usaldada ning maksude sissenõudmiseks eriti ametnikud soetada? Politsei peavõttes on ju avaliku korra alalhoidmine ja kodanikkude julgeoleku kindlustamine. Mõistagi, et need kõrvalised kohused jõudu killustavad. Ei taha meie ka sugugi salata, et see asjaolu politsei otskoheste kohuste täitmise peale halvavalt mõjub. Aga niikaua, kui politsei peal teatud kohused lasuvad, peavad viimased täidetud saama. Ei tohi unustada et meie Eesti riigi rajamise silmapilguist veel kuigi kaugale jõudnud pole. Meie aeg on riikline ehitustöö. Ei saa ju niisugustel asjaoludel kohe kõik nii sisse seada, kui see olema peaks: lõpulikud vormid riiklises korras luua aasta-kümnetega, ja isegi aasta-sadadega.

Mõistagi, et meie sellega sugugi ütelda ei taha, et meie nooremad politseiametnikud peaksid 24 tundi päevas tööd tegema. Orjapõlv on ju Gestis ammugi möödas. Meie rahvas on iseseisv, valitseb ise ennast. Valitsus on rahva tarvis, mitte rahvas valitsuse tarvis. Meie riiklised oludel on võimata ette kujutada niisugust korda, kus riigiametnikud, — olgu alati valwel oleval politsei alal, — saaksid ära kurnatud tööga, mis neile ülejõu käib. Meil tekib siin meele hiljutine politseipeavalitsuse ülema päevakäsi,

milles politseiülematele ette kirjutakse selle järele walmata, et kõwade külmade ajal kordnikud mitte rohkem wahipeal ei seisa, kui ueli tundi. Võib olla, mõtab meie kirjasaatja ka arwesse selle asjaolu, et alles hiljuti Eesti piirides politseinikka oli kaks-kolm korda wähem, kui nüüd. See oli Wene walitsuse ajal. Ning ka siis pidi politsei suutma awalikku korda alal hoidma ning ka kõifugu teisi kohustusi täita.

Nii siis, armas kirjasaatja, jätame arutamata, mitu tundi meist keegi päewas tööd teeb. Nende riidade kirjutajal on põhjust arwata, et tema igapäewased töötunnid kaks korda rohkem wälja teewad, kui tõrkuja politseiniku omad. Kuid teda waimustab teadmine, et tema ka oma piisikesed killukesed hoone ehituseks kannab, mis meil Eesti wabariigi nime all tuntud on. Ka teie käest, armas kordnik, ootab rahwas, ja ootab digusega, tööd ilma tundide lugemata.

Jatkame oma tööd raugemata jõu ning kindla tahtewõimuga! Eesti hea käekäik on rikkalik tahu ja seda wäärt, et meie ühegi waewa eest tagasi kohtuda ei tohi.

*

Jõulu-pühade tõttu ning trükitõija tehnilisi wõimalusi arwesse wõttes, oleme sunnitud loobuma oma esialgsest kawatsusest wiis numbrit detsembrikuun jooksul trükkida lasta.

Järgmine „Eesti politseilehe“ number (N. 5) ilmub 7. jaanuaril, feega siis peale uut aastat, mis ajast Politseileht järjekindlalt igal laupäewal ilmuma saab.

Siig wäikene aeg on politseilehel selja taga, kuid suur selleks küll, et mõnda lõpuarwet teha.

„Eesti Politseileht“ on politsei ringfondades, ja isegi eraisikute keskel, wäga sõbralikku ja sooja wastuwõtmist leidnud. Meie lehte ei loe mitte üksi wanemad politseiametnikud; ta on palju lugejaid wõitnud ka nooremate politseiteenijate seas. See elaw osawõtte, mis politseilehel iseenini rohkesti osaks saanud on, lafeb meid julgesti tulewikku waadata. Lahke kaasabi ja toetus, mis politseileht oma lähikesel eal wõita suutis, ergutab meid veel rohkem oma jõudu pingutama, et politseileht edukalt ja rahuldawalt oma ülesandeid lugejate ees täidaks.

Nii siis uuel aastal uue jõuga ühiselt julgesti edasi!

Õnnerikast uut aastat, armsad lugejad! Tasandagu Taewataat teie teeradasid!

Kriminaal oja.

Psühiatria ja kuritegevus.

Enesefüüdistamine on laialisem nähtus kui harilikult arwatakse. Veel minewa aastafaja al-

gusel waadati enesefüüdistuse kui ülestunnistamise peale. Meie ajal teab juba iga kriminalist,

et enesefüüdistamine ei tähenda veel seda, et enastefüüdistaja ka tõesti kirjeldud kuriteo kohta saanud on.

Enesefüüdistust tuleb ette niikasti termete ifi-kute kui ka waimuhaigete juures. Terwe inimene juures tuleb enesefüüdistamise põhjusi otsida kõrwalises mõjus, kuritahtmises ning armastuses.

Kõrwaline mõju on laste juures ainus enesefüüdistamise põhjus. Reegi talumees süütas naabri talu põlema. Mäine kingib lapsele uue kleidi ja mõnda magusasju ning sunnib teda seletama, et tema on tule süütaja. — Sina oled noor ja rumal, sinule kohus midagi ei tee! — Ning laps teigi nii, kuidas ema õpetas.

Tõoline, kes ise suguhaigust põdes, wägistas oma tiire ära. Laps jäi haigeks. Isa fundis teda surma ähwardamisega tunnistama, et tema meestega olla läbi käinud.

15-aastast poisiti süüdistati selles, et tema omandanud kirja, milles 50 rubla oli ja mida tema posti peale andma pidi. Poiss ajas enne seda süüdistust tagasi. Aga kui politseinik teda noomima ja manitsema hakkas ja nõu andis süüd üles tunnistada, siis seletas poiss, et tema kirja lahiti teinud, 50 rubla wälja wõtnud ning kirja pärast jõe te wisanud. Mõni aeg hiljem tuleb teade adressaadi käest, et tema raha kätte saanud on. Poiss oli raha postile annud, aga järekküsimise puhul posti-peal oli ametnik wale nimekirja waatanud ja sealt ta midugi ei leidnud õfitaawat saadetust siiskirjutult.

Mida vähem laps hingeliselt areneud on, seda kergem satub tema kõrwalise mõju alla.

Täisealise juures on enesefüüdistamise põhjusiks kaunis tihti armastus. Et kätte maksta, annab neiu üles, et tema oma suguwilja häwitand, misjuures teda armukene aidanud.

Reegi noormees annab üles, et tema ühe wäga hästi tuntud ärimehega loomuwastases suguelus olnud. Selgub, et tema ärimehe käest lihtsalt raha wälja pressida tahtis ning, kui see temal ei õnnestanud, tähendud süüdistusega esines.

Kui enesefüüdistaja waimuhaige on, siis ei ole midugi põhjusi, peale hai use. Tüüpiline waimuhaigus enesefüüdistajatel on raskemeelsus (melanchoolia). Igal ühel on teada, et kui ta raskesse meeleolusse satub, siis tal kalduwus on ennast kritiseerida, oma wigu otsida, ennast süü-

distada. Kui niisugune meeleolu kuni haiguseni langeb, nagu seda melanchoolia juures ette tuleb, siis awaldub ka enesefüüdistamine haiglastes wormides. Ühes haiguse edenemisega tekib haigel kange kartuse-tundmus, enesefüüdistamise tung. See kartus on wahel nii suur, et hoigeb tema mõju all tihtipeale oma elu lõpetamad. Teistel juhtumistel aga ilmuvad nad enesefüüdistamisega, enamasti ennast süüdistades mõrtfukatööde. Niisuguse enesefüüdistamise ja kurjateo wahel on alati teatud waheaeq. Kui aga kurjateoiga enast koha peale kuritegu üles annab, siis on enamasti ifka põhjust arwata, et tema õige kurjateoiga on.

Üks 15-aastane teenijatüdruk oli korduvalt seletanud, et tema tahta ennast ärakihwitada ehk ära uputada. Pärast nurjaläinud enesetapmisekatset rääkis tema, et sellegipoolest oma mõtte täide wiib. Ei oleks widanud teda takistama oma elule oisa teha. See oleks ju nii ilus olnud, kui tema surmast ajalehed kirjutanud oleks. Siin leiame, et enesetappja nõdrameelse ettekujutamise wõimu all teguties, mis ennast tihtipeale ebamõiste alal kangelase oja üle ilmutab. Niisugune nõdrameelne ettekujutus wõib ka enesefüüdistamise põhjuseks saada.

Psühiatria eraldab ise-õfasse neid nõdrameelseid, kes oma haiglase ettekujutuse mõju all endid poliitiliste mõrtfukatööde kordajaajad ütlewad olewat. Niisugune märtri-õfa etendaja on enamasti ise kõwas ufus, et tema tõesti see ettekujutud kangelane on.

Waimuhaigete enesefüüdistamist on politseil enamasti kerge selgaks teha. Ei wõi ju waimuhaige kätt neid asjaolusid teada, mis teatud tapmise puhul politseil juba korjatud on. Kaunis tihti mäsib ennast ülesandja juba esimesel ülekuulamisel üks-teist ümberlükkawate seletustesse ning wangikoja asemel rändab ta politseist haigemajasse.

Herostat, et oma nime ajalooõfse kirjutada, süütas kuulja Diana-templi Greekamaal põlema. Tema soow on täide läinud: mitte ainult ajalooramatutes ei leia meie tema nime, waid ka arstiteaduses. Psühiatria nimetab herostatideks neid nõdrameelseid, kes oma haiglase ettekujutamise mõju all tõesti kuriteo kohta saanud on. (Kärgneb.) — 9.

Statistika-aruannetest.

Braegu makswa korralduse järele saab iga kriminaal-kuriteo, õnnetu juhtumise ja administratiivmääruse rikkumise kohta toime pandud juurd-luse järele statistiline aruanne kokku seatud. Kokkuseatud aruanded saadetakse 2 korda kuus kohaliste kriminaal-politseiõfakondade kaudu kriminaalpolitsei peawalisusse.

Statistika aruanded, nagu teada, seisawad koos kolmest osast, nimelt: 1) teated sündmuse üle; 2) teated kaebaluse ehk kahtlusaluse üle ja 3) teated juurd-luse käigu üle. Wälja jättes esimest ja kolmandat oja, peatume statistika-aruande teise oja juures, mille järele juurd-luse toi-

metajal, niisama ka statistika-aruande kokkusead-
jal wastata tuleb 17 küsimise peale.

Mõistagi, et selles osas nõutud teate andmine
kaebealuse ehk kahitusalusse üle tähtsamates kuri-
tõttes, nagu mõrtsukatööd, röövimised, suure-
mad wargused jne. tähtis ja tarwilik on. Kuid
asjata waewaks tuleb seda wormitaimiisi lugeda
kaebealuste kohta vähemates süütegudes ja
administratiivmääruste rikkumises. Rääituseks,
mis tähtsus on teadetele süüdlase kohta loata ehk
äraiganenud loaga lasteriista pidamises niisugus-
tes küsimistes, nagu juhe alkoholiiga, wanemate

eeltaristus, nende juhe alkoholiiga ja mõuebelgi
teistel küsimistel?

Priminaalpolitsei peawalitsusel, kelle korraldu-
sel statistika aruandelehed walmistati ja tarwi-
tusel on, tuleks küll selles asjas kindlasti wahet
teha, misugustel juhtumistel kõik statistika aru-
andelehes nõutud andmed tarwilitud ja misfu-
gustel juhtumistel osa nendest wastamata võib
jääda. Sellega oleks kantseleitöö osalt jällegi
lihtjustud, mida ju igal võimalikul juhtumisel
püüda tuleb. — er.

Meie lugejatele lahkeks tähelepanuks!

Et „Eesti Politseilehe“ saatmist uuest
aastast katkestamata jätkata, palume
austud lugejaid politseilehe tellimise uuen-
damisega rutata.

Et saatmise-kulusid kõrwaldada, palume
politseiametnikka tellimisraha jaoskonna-
ehk politseiülematele maksta, kes saadud,
raha kohaliste renteide kaudu Eesti panka
politseilehe jookswale arwele saadawad ning
kes ka kwitungi-raamatutega warus-

tud on. Kes soovib, võib ka posti kaudu
tellimisraha otsekohe politseilehe tali-
tusele ära saata. (Tallinn, Postkast 338.)

Oleks tungiwalt soovitaw, et tellimiste
uendamisel trükitud aadress juure lisa-
takse, mille järele politseileht senini
saadetud ehk vähemalt aadressi number
teada antakse (wõiks kwitungi-kontsa
A teise poole peale märkida).

„E. P.“ talitus.

Kirjadest toimetusele.

Kantseleitöö lihtjustamine.

Et Eesti elu ilka rohkem ja rohkem harilikult olukorra
poole hakkab nihkuma, sellepärast on ka walitusus era-
korralise aja ametnikkude ja teenijate arwu vähendamise-
ga, asutuste lihtwbeerimisega ja ühendamisega katseid
einud, et sellega osaliki riigi wäljaminekuid vähendada.
Niisugune osaline wäljaminekute kärpimine läib mui-
dugi olude muutmisega ühes ja ripub sellest ära. Siin-
kohal tahsime aga just praeguste olude juures ametnikkude
arwu vähendamise võimalusega esineda, nimelt töö
lihtjustamise teel.

Asutuste wastutawatel juhatajatel, muuseas ka politi-
seillematel, jaoskonnauülematel ja nende asemikkudel on
moets saanud igasugustele suurema kui ka vähema täht-
susega ametlikele paberitele kirjawahetuse käigu üle oma
resolutsioone peale kirjutada. Need resolutsioonid
kirjutatakse pärast sekretäri ehk asjaajaja poolt uuesti
sõnafonalt ümber ehk lastakse masinakirjutajat ümber
kirjutada, mispeale siis resolutsiooni-kirjutaja, kui asu-
tuse juhataja, ehk tema asemil jällegi alla kirjutab,
sama ka sekretäär ehk asjaajaja. Resolutsioones, kus tea-
tawa ametkonna juhtiwad jõud, hulk paberid läbi waa-

dates, asjataohaselt lühidalt omad märkused ja resolut-
sioonid paberitele kirjutawad, mille järele kantseleijaha-
ajad wõi sekretärid tarwilised korraldused asjade kohta
teewad, on see muidugi mõistetaw ja isegi mõõdapääse-
mata wajadus. Täiesti ilmaasjata tehtakse tööd, rai-
satakse aega ja kirjutusmaterjaali niiwilisi vähemates,
näituseks maafonna- wõi linna- asutustes.

Kui tulewad walmistada pikemad ettelanded oma
otsekohesele ülemusele ehk teistele kõrgematele asutustele,
siis muidugi võib niisuguse mitmekordse ümberkirjuta-
misega leppida. Et aga niiwilisi toimetatse kirjade-saat-
mise juures oma alluwatele asutustele wõi ametnik-
kudele, siis tuleb seda täiesti ülearusets tööts pidada,
sest alluwad ametnikud wõiwad kirjade sijust ja käigust
wäga hästi aru saada ka ülema resolutsioonide järele.
Ka ei oleks sugugi nii koormaw, kui ülem wõi asutuse
juhataja tarwilisel korral oma resolutsiooni harilikku peal-
kirja wõi wahetirja näol, iseäranis jookswa kirjawahet-
tuse käitmise juures, täielikuma ja selgema teeks ja seal-
juures wahet ehk paar sõna rohkem kirjutaks. Sellega
oleks aga asjata ümberkirjutamise ärajäämise läbi kant-
selei tööd jõud ja kirjutusmaterjaal kokku hoitud. Wõiks

julgestihelda, et igas afutufes, kus rõhlem kantselet tööjõudusid on, koosseisu ühe ametniku võrra võiks vähendada.

Teenides maafonnaafutufes wastutawal kohal, on nende ribad kirjutaja eelsoovitatud asjaajamisviisi

alati tarvitanud ja ei ole selle tagajärjel ifeera-
sift tööraakust tunnud. Kui niijugune asjaajamisviis
aga illeerilifelt tarvittamift leiaks, siis oleks sellel tingi-
mata teatud tagajärjed töölifstustamise ja kokkupuudmife
mõttes.
Tr.

Kohtutoaft.

De tapmife ja röövimife eest furma.

Ööfel wastu 5. augusti j. a. tapeti Harjumaafonnas, Nabala wallas, „Saadiniidu“ talus Julie Zida ja tema üheaastane pöeg Artur hirmsal lombel ära. Tapetu mees Jüri Zida oli ööfel heinaküünis maganud ja hommitul koju tulles leibnud naise ja lapse kirwega peaaegu tähtidels raiutult. Surnutehade kõrwal maas lamass kiriteo abindu — puulõhkmufe kirwes.

Kohtulit-arkififel järelewaatusel leiti Julie Zida surnu-
reha külges 15 haawa; lapse surnuteha juures leiti 4 kirwehaawa.

Arstide seletufe järele olid haawad kõik tugewasti löö-
dud ja nendeft on suurem osa surmawad.

Kurjategija oli kapist kaasa wõtnud 9200 marka raha, 900 rubla tsuari-raha, kaks kuldsõrmust inifiaalidega J. D., hõbesõrmufe ja lauanoa. Asja uurimift juhatafs Tallinna kriminaalpolitifei ülema abi I. t. Laanberg, kellele kohe silma torganud, et kurjategija peab maja fiftse-
leadega hästi tuttam olema; efitels sellepärast, et ta raha ja wäärtasjad, ilma et teifi sahtlid oleks awanud, sealt kaasa wõtnud, kus need seisnud; teifels kinnitass jeda arwamift asjaolu, et surnutehad hirmsasti ära olid lõhu-
tud, mis kurjategija sellepärast tegi, et pimedass toass neid tingimata surmata jooamis, mis harilikult fiis jän-
nib, kui kurjategija oma õhwri poolt tuntud on.

Ametnik Laanberg ei efitnud. Tapetu mehe käest sai ta teada, et nende juures teeninud naise wend Mar-
tin Hermann, kes üks päew enne tapmift tööl lõhkmud ja palga kätte saanud ning kes wäga hästi näinud, kuhu Zida oma raha pannud. Hermannil kohta korjatud teadete järele selgus, et ta kahtlaste ifitutege läbi läib, samuti olla ta Tallinnass elutsenud mõned tema sugulased kahtlaste minewifuga. Rõdikide tema sugulaste elukohtade järele seati walwe fiftse. 8. augustil, kui ta oma wenna juurde, Weerenni tänawale nr. 4, tahtis minna, tabati ta walwelolewate ametnikkude poolt. Rööwifimififel leiti tema taskust rööwitud kuldsõrmuss intifiaalidega J. D. lauamuga ja 3777 marka Eesti ja 844 rubla Wene raha.

Hermann salgass efiti oma süüd, kuid kui temal-
awalbati, kust ta tema juurest leitud asjad saanud, tun-
nistass ta kõik üles. Tapmife mõtte peale tulnud tema fiis, kui wemess temale raha maksnud ja ta näinud, kuhu wiimane oma raha pannud. Kraminnes ostinud ta wiina ja olnud terve päewa metsas, kus kiritöö plaani kokku seadnud. Öhtul joonud wiina ära ja läinud fiis kella 12 ajal „Saadiniidu“ talusse, teades, et öde lapfega siifi fodus on. Ta koputanud ukna peale ning öde küfi-
mife peale, miis ta tagasi tulnud, seletanud, et ifitutum-
niftufe maha unustanud. Peale õhtufööti, mis öde

emale annud, wõtnud laua alt kirwe, mis juba ennem walmis oli waadatud, ja läinud teife tuppa, kus öde lapfega afeme peal pörandal istunud, selg tema poolt. Ta löönud kohe ödele kirwega selga, mis tagajärjel see maha langenud; laps hakanud nutma ja ta löönud pimedass toass ödele ja lapsele lugemata kordi kirwega. Kui need wagafels jäänud, wõtnud ta teatud kohast raha ja wäärtasjad kaasa ja lõhkmud kiriteolohalt. Noa pistnud ta enne tapmift taskusse, arwates sellega oma õhwrit tappa, kuid pärast tulnud temale kirwes meelde. Kuni kinniwõtmifeni purjutanud ta igapäew rööwimifest saadud rahaga.

Õjaseadufe töttu anti Hermann sõjaringlonnaohtu alla, kus afti 15. j. t. päewal arutufele tuli. Kohus mõistis ta surma.

Politifeitorbnit wõltsimife eest wangiroodu.

8. detsembril 1919. a. Tallinna-Haapsalu rahukogu kohtuistungile wäljakutsumad ifitud ei ilmunud, ehit käll kufete teistest efitemplaaridest oli näha, et kufed wälja-
kutsumawatele nende allkirjade wastu politifeitorbnitu Bernhard Wähteri poolt kätte antud olid.

Kohtusse ilmunud wannutatud adw. Gaho teatas, et tema kufet saanud ei ole ja teifel teel teada saanud, et aft, millest tema kaitfjana osa wõtass, selle päewa peale määratud on. Allkirja kufte teifel efitemplaaril Gaho omaks ei tunnistanud. Edasi selgus juurdlusel, et ta teiste wäljakutsumawate allkirjad wõltsitud olid.

Allkirjade wõltsimifess sai kohtu-uurija poolt politifei-
torbnit Bernhard Wähteri wastutufesse wõtetud, kes ennast allkirjade wõltsimifess süüdlasfeks tunnistas ja seletass, et ta kohtukufsete efitest efitemplaare wäljakutsumawatele kätte ei ole annud, waid need ära häwitunud.

Tallinna-Haapsalu rahukogu mõistis Bernhard Jaani p. Wähteri, 23 a. wana, üheks aastaks neljaks kuuks wangiroodu mõnesuguste õiguste kaotamisfega, Kuhl. Sead. § 50 ettenähtud tagajärgedega ja 500 marka kohtumaksu maksma. Ühtlasi õfustass rahukogu kohtu-
õfust wabariigi waltsufesele ette kanda palwega Wähterile määratud karistust arestiks ümber muuta.

Wigiraha raikamine.

22. novembril I. a. moodustati sõjaminiftri päewakäsu põhjal endiste infeneeriwäe tööfalkade liitwiderimife kommisjon, mille efitimehess määrati leitn. Magnus Siia t. Ühtlasi määrati kommisjonile krediid 798.000 marka suuruses tööfalkade makswate arwete diendamifess. Raha kanti Tallinna renteifse kommisjoni jookswale arwale, kuna ifhekraamat leitnant Siia t. kätte jäi. Teifed kommisjoni liikmed walmistanud faatelaardid

wõlguolewate summade ärafaatimiseks, kuid Siiaf katunud ista rahade-faatimise eest kõrwale pöigelda. See asjaolu tekitanud teiste ohwitseride seas kahilust ja nad nõudnud leitn. Siiafi isthekiraaamatu ettenäitamist, mida ta wiimane täitis.

Raamatust olnud näha, et raha tšhekkidega wälja wõetud oli 30.000 marga ümber; sealjuures seletanud Siiaf, et raha tema oma tarwituseks wõtnud ja järgmisel päewal jälle tagasi maksab. Renteis aga jõudnud nad selgusele, et leitnant Siiafi käes on kaks tšhekiraaamatut ja krediteeritud summast on ainult 358 marka järel.

Leitn. Siiaf wõeti wahi alla. Araraisatud summade kohta seletas süüdistusosalune, et temale wäga „imponeerim“ paistnud suuremaid rahasummasid oma käes pidada, mispärast ta aeg-ajalt 600.000 marka wälja wõtnud, et pärast selle summaga mingisugust ärikiit operatsiooni toime panna. Ühel joomapidul kadunud tema taskust see raha ära. Sellest ajast peale jäänud ta ülejäanud summa wastu ükskõitsiks ja süstemaatiliselt raha tšhekkide wastu wõttes, tarwitatud selle lõbustuste peale ära.

Süüsem pöörasid komisjoni poole restoraanide „de Russie“ ja „Musta Kassi“ pidajad Siiafi poolt antud tšhekkidega, mis ta arwete diendamisel annud, seletades, et nende wastu renteist raha ei makseta. Siinjuures tuli ilmsiks, et Siiaf, peale selle, kui krediit juba ära oli raisatud, weel tšhekkid wälja annud, teades, et nende wastu enam raha makstud ei saa. Selle tegewuse pärast tõsteti tema wastu weel süüdistus petmises.

Asi tuli sõjaringkonnakohtus arutusele 15. detsembril f. a., kus Siiaf oma süü puhtjädamiselt üles tunnistas. Kohus mõistis ta sõjanuhtluse seaduse artikli 232. jao IV. pl. ja R. S. art. 31. astme 4-da, 134 ja 135 põhjal poolteiseks aastaks wangiroodu, kohustades teda ära-raisatud summat ära tasuma. Süüdistus petmises ei saanud küllalt tõendatud ja kohus mõistis Siiafi selles õigeks.

Riigimõisa walitseja küüpingil.

1919. aasta lõpul riigistatud Wana- ja Uue-Antsla mõijates rewideerimise-käigul leidis sellekohane komisjon, et mõisa hooletande-walitseja Jaan Rõõmus mõisa warandust kõrwale oli toimetanud ja oma kasuks tarwitatud. Tunnistajate läbi tehti kindlaks, et Rõõmus augusti lõpul mõisa aidast 39 puuda niiju wõtnud, päästiks jahwatada lastnud, millest osa sellekile pagarile müünud; mõisa linnastest oli ta 16½ puuda omale õlletegemiseks tarwitatud, ning Kersna karjamõisa rentniku poolt tema käte makstud puhtafasu maksusumma kasjaraamatusse sisestsejutamata jätnud. Peale selle oli Rõõmus mõisa tarwiduseks kolm pargitud loomanahka ostnud ja need wäljaminekuna hobuseriistade parandamiseks raamatutesse kanda lastnud, kuna tõepoolest ainult pool nahka ära oli tarwitatud ja ülejäanud osa Rõõmuse erakorterisse paigutatud. Peale kiritarwituste awalikutulekut tasus Rõõmus tema läbi sündinud kahju mõisa kasjasse ära, peale linnaste, mille wäärtus 1650 marka.

Asja kohtulikult arutusel 21. juunil f. a. mõistis Tartu-Wõru rahukogu, karistusi koostades, kaebeluse Jaan Rõõmuse ühels aastaks wangi, 1000 marka kohtumaksu ja põllutöõministeeriumi heaks 660 marka kahjutasu maksma.

Õtjuse peale kohtupalati apelleerides, seletab Rõõmus, et mõisa aida wõtmised tema käes pole olnud ja et tema linnaste kadumiseft midagi ei tea; tema poolt äramüüdüd jahu olnud tema eraomandus, jama ka linnakseed, millest ta omale kassa teinud; ka olnud temal kui mõisa walitsejal täieline õigus mõisa warandust neis ruumes pidada, kus see temale kõigekohasem paistnud.

Kohtupalat muutis rahukogu õtjuse ja mõistis Rõõmuse 9 kuuks wangi ning 500 marka teiseastme kohtumaksu maksma; põllutöõministeeriumi tšiwitlõndamine jäeti rahuldamata.

Nädala ülewaade.

Cesti wälispoliitika, walitsuse täiendamine, Balti liit, „Rahu olgu maa peal!“

Ühels tähtsamaks momendiks Riigilugus enne jõulu-wahaeaga oli wälisministri kõne meie wälispoliitika üle. Hra Piip rõhutas oma kõnes, et meie wälispoliitika põhimõtteks on olnud rahuliikumise toetamine. Aga et rahu maitsita, on tarwis riigi julgeoleku eest hoolt kanda. Teiseks põhimõtteks meie wälispoliitika alal on lähem koostöötamine meie naabritega. Kolmanda põhimõttena tähendas hra Piip meie huwi koostöötada kogu hariitud ilmaga, iseäranis aga liitriikidega. Neljandaks põhimõtteks, mis meie wälispoliitikat juhhib, on meie wabariigi rahwuswaheline kindlustamine mitte ainult poliitilisel, waid ka majanduslifel alal. Ning need meie wälispoliitikat ijeloomustawad põhimõtted on ka

oma teostamist leidnud. Cesti on mitte ainult de facto, waid ka de jure tunnistatud, seega siis kui ühedigustine liige suurriikide perekonda astunud. Meie rahwuswahelist seisukorda kinnitab ka Cesti wabariigi wastuwõtmine Rahwasteliitu, kes kohustud on oma liikme kaitseks siis wälja astuma, kui wiimase iseiseiswust hädadoht kohutamas.

Riigilogu kinnitas kahelja lepingut, mis Soome, Läti, Leedu ja Ukraina walitustega majanduslifel ja osalt ka poliitilifel alal tehtud on. Teostusel on kaubanduslepingud Prantsus-, Poola-, Wene- ja Sakamaaga.

Meie walitsuse koosseisu täiendati herradega R. Ipsberg ja R. Kaarna. Esimene waliti teedeministriks, teine töõ-hooletandeministriks.

ja rinnust kuuliga läbi lastud. Tapmise põhjusel senini selgitamata ja süüdlased ülesleidmata.

Tundmata surnuteha.

14. detsembril s. a. leiti Tartumaal, Raastre-Wõnnu wallas, Jõsatu mõisa tühjust jääteldrist peasi läbilastult tundmata meesterahwa surnuteha. Surnu kõrvalt leiti laetud 4 padrungi ja 3 tähhjastatud testaga Naganrewolwer, millega kadunu nähtawasti oma elu lõpetanud. Mingisuguseid dokumenta tema isiku kohta ei leitud ja ka ümbruskonna elanikud ei tunne teda. Taskust leiti wäike pudel piiritusega ja 3500 marka raha.

Haruldane enesetapmine.

14. detsembril tappis enese Tartu linnas, Marja tän. 24 elutsuw Rawilda walla kodanik Jaan Andrese p. Anderson, 64 a. wana, kes püssitükist tehtud noaga enesele kõhtu haawa lõi ja kirwega pahema käewarre peale taks sügawat haawa raius, mille tagajärjel enne haigemajasse laetmist suri. Enesetapja olnud suur joodik, ja enne tapmist joonud ennast tublisti purju. Anderson'il olnud kõhtuasi oma naisega ees ning enne enesetapmist sai tema kõhtutükse.

Rahulaue tuleõnnetus.

Wirumaal, Awanduse wallas põles öösel vastu 11. detsembril Fridrik Abrami p. Kurtopi päralt olew saun maha, kusjuures peremees ühes naisega tuleroaks sai.

Enesetapmine.

16. detsembril laskis enese isiku eluruumides rewolwrikuuliga maha Harjumaakonna Kurna walla Jaagu talupidaja poeg Aleksander Wossema, 23. a. wana. Enesetapmise põhjusel teadmata.

Laew randa jooksnud.

26. novembril s. a. jooksis Saaremaa juures randa Soome mootor-laew „Ada“, mis piirituslaadungiga teel Wenemaale — Oranienbaumi oli. Laew on nähtawasti merel wigastada saanud ja selle tagajärjel Mustjala walla piirides Tagaranna küla ligidal randa jooksnud.

Lapse surnuteha leitud.

6. detsembril leiti Tartumaal, Rõngu wallas, Palu silla alt sündinud lapse surnuteha. Juurdlus on käimas.

Maha lastnud.

3. detsembril laskis enese maha 1. diviisi laatsaretis teeniw Wiktor Esjen. Põhjused teadmata.

Sõduri haawamine.

21. novembril haawati tundmata isikute poolt 7. polgu 8. roodu sõdur Richard Mikita, kes Slobodka wallas Beresje külas posti peal seisdes Pihkwa järwel pilliroost läbiwiival teel tahte tundmata isikut silmas ning neid peatada püübis. Tundmatud awasid rewolwristest tule, mille tagajärjel sõdur käest haawata sai, ning põgenesid ära. Juurdlus selles asjas on käimas.

Rarwa karantiini jõudsid opteeritud Eesti kodaniku d. 7. detsembril: Aleksander Mathiesen, Iukusepp, Wõhnja w.; Jaan Udras perel, Iukusepp; Koosi w.; Jakob Hendrikson perel, kaugeõidu-

kapten, Taali w.; Feliks Eliafer perel, tehnik Sangaste w. ja Tatjana Saar-Saare, telegraafiametnik, Vihula w.

9. detsembril: Konstantin Sõõt perel, arst, Aakre w. Natalie Palko, kooliõpetaja, Wõru maak.; 13. detf.: Emilie Kreitsberg, Tallinnast; Johannes ja Konfordia Nilsmann, kingisepp, Warbola w.

Norwa karantiini jõudsid 9. detsembril Wenemaalt poliitilised wangid: Leonhard Awald, pangaam., Tartust; August Awit, Wara w.; Eugen Anderson, ohwitser, Tartust; Karl Bergmann, mõisawal., U. Põltsamaa w.; Ernst ja Matilde Dammi, Tallinnast; Natalie Dumberg, Tartust; Karl Eeman, inseneer, Wiljandist; Kristjan Erits, Wõltsiku w.; Woldeemar Eit, Mlatstwi w.; Hendrik Hiob, ohwitser, Sangaste w.; Hendrik Hendrikson, Kasariita w.; Karl ja Alma Hellat, õigusteadlane, Kuigatsi w.; Karl Hanson, Raktwerest; Albert Juss, postiam., Jäärja w., Karl Jürgenson, inseneer, Tallinnast; Willem Rauberg, Märjamaa w.; Johan Kuur, Taagepera w.; Wilhelm Kopp, rohuteadlane, Tartust; Hendrik Karu, raudteeam., Oisu w.; Johannes Kallakas; karbandusteadlane, Oluistwew w.; August Kõsler, Taewere w.; Anisi Keelin, Slobodka w.; Johannes Karin, Drawa w.; Walter Lemming, W. Suisklepp w.; Elias Luit, üliõpilane, Sangaste w.; August Leist, kirkuõpetaja, Tallinnast; Mihkel Leitsmann Jõhwi w.; Herman Morits, keemik, Wiljandist; Teodor Männikson, Taali w.; Mihkel Malfow, Uderna w.; Oswald Noortots, Wõru; Aleksander Rappa, Püksi w.; Alice Nikolajewa, hal. - õde Tallinnast; Karl Riilus, Isooru w.; Georg Peets, ohwitser, Tallinnast; Paul Pattlep, Tahewa w.; Aleksander Pappel, Oisu w.; Tatjana Polujanova, Jrboska w.; Konstantin Pizarow, ohwitser, Tallinnast; Erich Palis, ohwitser, Waiina w.; Gustaw Pöder, kaub.-teadl. Waabina w.; Gustaw Raudsepp, Narvast; Johannes Rähni, aktiisiam., Rõuge w. Jaan Sooberg, Kurna w.; Jaan Spuul, maa-mõõtja, Mäe w.; Hugo Sifas, Wiitina w.; Aleksander Susi, agronoom, Karula w.; Eugen Saharias, raamatupid., Tartust; Woldeemar Samann, Meeksi w.; Friedrich Strauß, raamatupid., Walgast; Kristjan Sander, Põltsamaa w.; Hendrik Stibinski, ohwitser, Tallinnast; Aleksander Strömling, Haapsalust; Julius Steinberg, ohwitser, Jäärja w.; Willem Teer, Wirumaal.; Alfred Toss, üliõpilane, Kärdna w.; Eduard Unt, Puurmani w.; Peeter Uus, Tallinnast; August Wähe, inseneer, Hiis saarelt; Willem Woldemann, Wiljandist; Jakob Wilop naisega, Raagjärwe w.; Roman Wiedersfeld, kontori-am., Tallinnast; Aleksander Kares-Karson, sõjawäe kooliõpetaja, Tartust; Feliks Wiinder, Tallinnast; Selma Wares, Wiljandist; Eugen Zimmermann, metsateadlane, Tallinnast; Arseni Mõttus, merewäeohwitser, Heinasteft; ja Oskar Schiele, raamatupidaja, Wiljandist.

Westenurf.

Tihtsad junksenõelad.

E. G. Bentley.

II.

Traintile tegi nalja adwokatid toon ja ta hakkas naerma. Ka Selby naeris. Namina juure astudes kohendas kunstnik oma kaesafidit ja sõnas siis päris ootamata:

„Ma pean minema. Kas me ei võtaks reedel sellisid lõunat? Kui ma jels ajaks midagi uut leian tänase jutuaime kohta, siis annan teile sellest teada. Olete nõus? Wäga, väga rõõmustaw!“ Ta lahkus kiirelt.

Kuid reedel ei olnud Traint'il midagi ütelda. Ta katkus ka mõnda minna lady ja lord Savymore'i loost, Selby otjustas, et kunstnikul piinlik on tunnustada oma ettevõtte luhtaminekust. Sümpaatia-tundest noormehe vastu ei pööranud ka adwokat eelmise kõne peale tagasi.

Läks paar kuud mõbda, Oli ilus, selge septembrikuu päew; Traint kõndis mäe weerul, silmitsedes kauguses mühijewat koste, mille wood maantee eest mõbda woolasid.

Juba näbala oli ta siin wiibinud üffiliduses, kus kuuskümmend' wersta, kaetud terawate, sakiliste mägedega, teda lahutasid lähemast raudteejaamast. Maastiku ilu õigustas kunstniku waimustust selle karmi Norra nurgakese vastu.

Tõendus ei saanud Traint polsu koguda; postkontori juhataja, kelle majas Traint kaasüürilisena wiibis, wõis oma üürilisega ainult puudulikus Saksia keeles juttu wosta, kuna kõit teised, kellega kunstnik juttu tegi, talle Norra keeles wastasid; Trainti teadmised aga sellel alal lõppesid mõne lausega, mis reisijale just hädasti tarwis. Selle eest nägi ta, nagu näis, kõiki mehi, naisi ja lapsi orus ja tähepanelikult pidas ta filmas Knut Bergeland'i — kohaliku rikka, kõigesuurema kohaomaniku peret. Knut ja ta naine, mõlemad mitte enam noored, elasid wanas õgedega-kaetud majas. Traint uuris wälja, et peale selle elatanud paari ja kolme teenija, majas enam hingegei ei ole. Kaks Knut ja Fiona Bergeland'i poega, nagu ta teada sai, olid wälja rännanud Ameerikasse.

Kunstnik otsustas juba, et ta reis mingit tulu ei too. Kord, kui Traint ühe etüüdi kallal Knut'i maja läheduses, töötas, kutsusid Bergeland'id teda eneste juure lõunale, ja wiisakalt kuid kindlalt ütlesid end kasust lahti.

Traint jättis jumalaga ja läks kõndima mõbda maalilisi kohti. Kunstnik silmas mäe kallastikku ja ta pilku riitwas hele läik kasepuude salgatestes, mis kattis terwet mäeselga. See läik helendas poolewersta kaugusel Traint'ist ja seisis liikumata, kuna all ja ülewalpool Traint weel teisi ntisuguseid walgusepunkte silmas. Järele mõteldes selle üle, ütles Traint enesele, et mägemõbda puude warjus mingi traat üles lähed.

Uudishimu pärast läks ta sinna kohta tee peale wälja, kus traat tema arust üles läks. Mõne minuti pärast seisis kunstnik kitta sihi juures, mida mõbda, kiwide ja kändude wahelt, tee märke wiis ja nii järsk, et ainult tugew ja julge alplane üles ronida oleks wõinud.

Seal, kus tee algas, metsatuka ääres seisis tugew post; posti otsast läks puude latwade wahelt traat paralleelselt teega.

Traint lõi käega vastu posti.

„Jumaluke“ sõnas ta waljusti. „Kui unustamata ma olen!“

Ja hakkas teed mõbda üles ronima. Kasepuude taga, mäeharja lähedal algas rikkalik rohuwaip, karjamaa: see wõttis peaaegu mitme wersta pikkuselt mäeweeru oma alla. Hingeldades peale wäsitawat ja nelikümmeend minuiti lestaw ronimist jõudis Traint karjamaale wälja; selfamal minutil pöörasid poolunised lehmad mäletsedes endi pead tema poole. Kaugemal nägi ta hulkawat karja, ja weel kaugemal saja samm peal enesest — puust majakest üle katusega. Traint oli „setteris.“

Ta oli lugenud neist karjamaadest reisirjeldustes ja teejuhitides, kuid hiljem unustanud. „Setterid“ — need on rohulagenditud mägestikus, mis kuuluvad ühele ehk teisele kohaomanikule orus. Mäejalast kuni tipuni oli tõmmatud traat heinatimpude allalastmijets, sest selgas oleks neid järju tee tõttu wäga raste olnud alla landa.

Suwe lõpul wiiake lehmad laudsid, enam-wähem laugeid radasid mõbda „setterile“ ja sinna nad jääwad ligemale tuueks nädalaks mõne tubli talutüdrukü hoole alla, kes kõit see aeg peab leppima ainult loomade selfiga.

Tõega, maja läheduses, toetades vastu lauda, seisis naisterahwas. Pikkamisi liginedes, silmitses Traint ta lihitest tuube jämedast riidest ja labast pihikut, jämedaid halle sukke ja inetuid puukingi. Tema kahwatu kulla wärwi ja katmata juustsed olid põimitud patfudesse patfidesse ja ümbriffesid kroonina pead.

Ta kuulis Trainti samme, pööras ümber, kusjuures kõliffesid rasked hõbedased kõrwarõngad, puudutades selle teikmistes aastates täübilise Norra talutüdruku päiwitanud ja karedaid pöski.

Naisterahwas lõpetas šokoladi ritwimise suure kausi kohal ja ajas sirgu täistastwanud teha; kassa puusa pannes ja naeratades heitis ta tulijale vastu harilikku Norra terwituse.

Traint wastas sellesamaga.

„Ja see,“ ütles ta Ingliste keeli, — „on peaaegu kõit mu teadmine teie keeles.“

„Wõib olla, preiki, teie räägite Ingliste keelt?“

Neiu helesinised filmad awaldasid imestust ja ta kõnles uuesti midagi Norra keeles, näidates alla, oru sihis. Traint noogutas pead; neiu jätkas oma lahlet lõnet Traint'ile arusaamata keeles; kõit siis majast kaks suurt kruusi, kiirelt näpuga näidates hõõrutud šokoladi peale kausis, Trainti, enese ja lõpuks uuesti oru peale.

„Kõigeparema meelega“, wastas Traint. —

„Teie olete hea ja wastutulelik nagu kõit teie isa-

maalased. Kui kahju, et me ei või rääkida keeles, mis mõlemile arusaadav.

Neiu ulatas talle tooli, andis šokoladi ja noa, märku andes, et ta tööd jätkaks; ise tegi tule pliida alla ja pani wee teema. Nagu näha, oli see elupaik ilma mingi mõnufujeta, kõigelihtsam, mis Traint iial näinud.

Kahe riiki peal, laudadest seinaga ühendatud, seisid lihtsad sawist sööginoõud, pruukimisest pragulised, kuid puhtad. Seina lähedal, puust pukkide peal asetus õlest magamistott kahe lihtsa puhta vaibaga. Kõik mööbel oli osavufeta tiskeri tehtud. Naisterahvas võttis wäikest nurgatapist kausikese kuuwanud leiwatükidega.

Kahes kruusis keetis ta šokoladi ja istus wiimaks Traint'i tungiwa palwe peale ainukesele toolile majast

wäjasolewa laua äärde, kuna Traint ise asetus kummulikeeratud piimaõmbri. Kõik see aeg jätkas tüdruk lahket wadistamist Korra keeles.

„Mulle näib“, — sõnas kunstnik lauale tühja kruusi pannes, — te räägite ainult, et enese häält kuulda.

Ei ole ka imeks panna. Teie ei saa Inglise keelest aru, ja sellepärast ütlen ma teile otsekohele, et teil imestamiswäärt kõlaw ja pehme hääl on ja, teate,“ — ütles ta juure — „ma arwan, kui te õpetust olesite saanud, olesite te üks kuulsamatest sopraani lauljannadest, kes kunagi siin ilmas elanud“.

Naine kuulas waikselt ja raputas siis pead, tähendusets, et ta midagi aru ei saa.

(Järgneb.)

Ametlik osa.

Päewakäskudest.

Politsei peawalitsuse ülesanne: 14. detf. j. a. nr. 102.
§ 4. Mõned politseiülemad on esinenud seletuskäsimistega, kuidas talitada metsatulekahju kustutamiseks käsutatud töölistele palga maksmises. Seletan käsitamises, et „Niigi Teatajas“ nr. 45 — 1921 a. wäljakuulutatud määrus ei muuda kuidugi mitte makswaid seaduse metsatulekahjude kustutamise kohta, waid määrab ainult kindlaks tasu kustutamise tööde eest, mis metsade seaduse § 618 järele walitsuse wõimude poolt teatava ajajärgu peale kindlaks määrata tuleb. Selle paragrahwi

järele maksetakse tulekustutajatele iga oma elutohast arwunud päewa eest tasu. Tööministri määruses on aga see tasu tegelikult kustutuse töötundide eest kindlaks määratud, sealjuures tödaja ette arwates ka kustutamisele minemise aega. Balti eraseaduse III R. § 1060 järele mõimad metsatulekahjude kustutamisele rajutatud jaada elanifud 21-werstalistest piirkonnast. Kõik need ifitud on siis ka õigustatud R. T. nr. 45—1921 a. määruses ettenähtud tasu saama.

Ametused, kinnitused ja wabastused ameti alal.

Politsei peawalitsuse ülesanne päewatäna:
Kinnitatud: Politsei peawalitsuse I järgu kantseleiametnik Maria Hooman wane maks kantseleiametnikuks, II järgu kantseleiametnik Ljubow

Birkenbusch I järgu kantseleiametnikuks ja III järgu kantseleiametnik Agnes Ragermann II järgu ametnikuks, arwates 1. jaanuarist 1922. a.

Ringkirjadest.

Politsei peawalitsuse:
19. detsembril j. a. ringkiri nr. 308/7091.

Minule on teatawaks jaanud, et mõned politseiülemad nõuawad alluwatelt ametnikudelt, peakatte (mütsi) peaspidamisel korrapidamisel olles seltsimajades, teatrites, kontsert- ja koosolekutesaalides jne., misfugune korraldus eetika wastu käib ning seega mitte kohane pole.

Korrapidamise ja wahiteenistuse suhtes tuleb politseiülematel nüüdsest peale üldiselt järgmisest korraft kuuni pidada.

Korrapidaja wälispolitseiametnik (ka kordnik) peab olema peatattes (mütsiga): wahitubades, kasarmutes, peawahil, arestimajades, raudteejaamades, seltsi-, teatri-, kontsert- ja koosolekute majade eesruumides, kus ühritised maha wõetakse (iseenesest mõista, et wälis-

korrapidamine ja wälisposti teenistus on igalpool peakattes). On aga korrapidaja politseiametnik seltsi-, teatrimaja jne. sijemistesse ruumidesse astunud, kus publikum ilma peakatteta wiibib, tuleb ka korrapidajal politseiametnikul peakatte (müts) maha wõtta, samuti ka sinel (kui publikum neis ruumides ühriieteta wiibib). Müts tuleb aga tingimata enese juures — käes hoida. Raporteerimine sünnib niisugustel kordadel siis ka ilma mütsi pähe panemata. Raporteerija jääb nagu mütsigagi ülemusest kahe sammuga kaugusel seisma, mütsi mahalastult pahemas käes hoides, nõnda et mütsi põhi eespool ja wafaku (pahema) käe põial keset mütsi firmi oleks. On see talwemüts — siis seefama kord, kuid põial mütsi märgi peal.

Korrapidamisel ja wahiteenistusel olles (wälis- kui ka sijewahikorras), peawad politseiametnikud ja kordnikud

täies wahikorramundris olema, s. o. mööl wõi täät (fortif, kellel need wormi juures ette nähtud) — külje peal, rihm wööl (kui need edaspidi kandmisele wõetakse), kindad käes (wõimalikult walged) ja, nagu juba öeldud, sihemistes ruumides, teatrites jne. — müts pahemas käes.

Nõnda paistab torrapidaja-politseiametnik kõigile silma ja on kerge teda ära tunda, iseäranis siis, kui ülal-

nimetatud kohtadel mitu politseiniku juhtumisi wiibivad.

Tulewitus, kui politseitorbnikkudele riigi poolt rewolwri-tohitud saawad muretsetud, tuleb rewolwer, wahi- wõi positeenistuses olles, alati tohitud wõõrrihma küljes kanda.

Wäljaandja: Toimetuskomisjon.
Wasuutaw toimetaja: A. Reinberg.

Kuulutused.

Tunnistatakse maksuwjetaks kaduma- läinud isikutunnistused järgmiste nimede peale:

- Müller, Herbert Martini p., wäljaantud Tal-
linna pol. 3. jsk. nr. 5041. (1578)
Rister, Berta, wäljaantud Tallinna pol. 5. jsk.
(1579)
Wirro, Johan Adolfs p., wäljaantud Tallinna
pol. 4. jsk. nr. 5999. (1577)
Preem, Rudolf Augusti p., wäljaantud Tal-
linna pol. 3. jsk. nr. 14244. (1576)
Wöblmann, Rosalie Mihkli t., wälja antud
Rakwere linna pol. 6. detf. 1919. a. nr. 731.
(4472)
Lemberg, Emilie, wäljaantud Paide linna pol.
1920. a. nr. 2246. (1643)
Janson, Anuonie Semjoni t., wäljaantud Tal-
linna pol. 2. jsk. 15. juun. 1921. a. nr. 2054.
(1645)
Janson, Wilem Karli p., wäljaantud Tallinna
pol. 2. jsk. 15. juun. 1921. a. nr. 2053. (1644)
Küla, Helene Mihkli t., wäljaantud Uderna
wallawal. 28. okt. 1920. a. nr. 672. (2867)
Mägi, Eduard Tooma p., wäljaantud Kirepi
wallawal. 25. apr. 1920. a. nr. 174. (2866)
Tuwikene, Marie Juhani t., wäljaantud Haag-
järwe wallawal. 25. jaan. 1921. a. nr. 1129.
(2864)
Meose, Pauline Jaani t., wäljaantud Elif-
were wallawal. 11. detf. 1919. a. nr. 35.
(2865)
Paalberg, Ernst Bernhardi p., wäljaantud
Rakwere linna pol. 9. apr. 1921. a. (4471)
Küttimäe, Pauline Jüri t., wäljaantud Tal-
linna pol. ülema poolt. (1570)
Ottender, August Hindreku p., wäljaantud
Tallinna pol. 3. jsk. ülema poolt, nr. 14303.
(1569)
Johanjon, Ernst Roberti p., wäljaantud Tal-
linna pol. 3. jsk. nr. 3690. (1571)
Jootmann, Juianne Margarete, wäljaantud
Tallinna pol. 3 jsk. nr. 10172. (1572)
Erogenjew, Mihail, wäljaantud Narwa linna
pol. 1920. a. (1646)

Tunnistatakse maksuwjetaks kadumaläinud:

- Kuusik, Wilem Jaani p., isikutunnistus, wäl-
jaantud Kärkla alemi pol. walit. 1921. a. nr.
643, ja sõjawäest wabastuse tunnistus, wäl-
jaantud Haapsalu rahwawäe komisjoniist
1. detf. 1920. a. (1380,1381)
Sillaots, Hermann Mihkli p., sõjawäest wabas-
tuse tunnistus, wäljaantud 6. jalawäepolgust
märtsikuus 1921. a. nr. 2631. (5014)
Kätsep, Jaan Jaani p., isikutunnistus, wälja-
antud 30. sept. 1919. a. nr. 153 ja hobuste
passid nr. 346 ja 347. (5005)
Parenbach, Joosep Tooma p., hobusepass,
wäljaantud Runda-Malla wallawal. 1. detf.
1920. a. nr. 12. (4659)
Mihkelson, Marie Mardi t., wäljaantud Tal-
linna pol. 2. jsk. 1920. a. (210)
Mihkelson, Linda ja Alma Jaani t. palga-
raamatud. (210)

Soomitan oma ladust kõiksugu
seina-, laua- ja taskukellafid, laulatus-
ja kioalõrmuseid, kaelaehteid, me-
daljonga, prelofta, käewõrusid, kõrwa-
rõngaid jne. Parandufed ruttu ja
Austufega

korralikult.

J. Garro, Pärnus,
Küüti tän. nr. 27.

951

KÕIK PEENEMAITSE
HARRASTAJAD
SÖÖWAD SCHOKOLAADI
BENE⁶⁶
5434

Kadunud

12. detf. naisterahwa must **käe-kott**, mille sees
rahakott 1800 marga rahaga, 2 wiesaja-ja 8 saja-
margalist, Pika tän. ümbruses.

Teatada Luisentali tän. 9, krt. 1. 6009

Räpina paberivabriku kontor

Tartus, Põiktän. nr. 6

Soovitab kõigeodavamate wabrikuhindadega kõiksugu
kantselei tarbeaineid

nii kui: kirjutus- ja kuitwatuspaberit, akti kaanefid, lauakartongi, pliiatsid, sulgesid, tinti jne. Asutustele kes telliwad 1000 marga ja suurema summa eest, saab hinnaalandus tehtud ja kaup postiga ehk raudteega ära saadetud. Tellimisi wõtawad wastu suujõnaliselt ehk kirjalisult ka kontori osakonnad:

Tallinnas — Wiru tän. nr. 7, l. 3

Pärnus — Riia tän. nr. 56

Tartus — Uueturu tän. nr. 15 5956

Wenn. LEPP

TARTU, Kaubahoow nr. 2

Moodi-, pudu-, ja pesuäri

Alaliselt kõigeuamad ja paremad hooaja kaubad oma- ja wäljamaa tööstuse alalt.

KALOSSID

Hinnad wõistlemata odawad. Jällemüujatele hinnaalandus. 5955

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

M. Perlmann.

Wiljandis,

Lossi tän. 8. Telef. 116.

Soowitan wabriku hindadega alati suures wäljawalikus portselaan, kiwi, klaas, alumiinium, plekk, sawi ja emailitud

kausa

ja mitmesuguseid majapidamise tarbeasju.

Suur walik

pudu ja koloniaalkaupa, kirjutus- ja suitsumaterjali j. n. e.

Müün suuremal ja vähemal mõõdul.

Kauplikult

M. Perlmann.

3934

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kõigeodavam ostukoht on

Martin'i kauplus Pärnus,

Rüütli tän. nr. 51.

Soowitab oma töökojas walmistud oma- ja wäljamaa lõngast kõigeuemas moes kõiksugu koetud kaupa, nagu: jakid, mütsid, shallid, spordisärgid j.n.e. Peale selle weel kõiksugu muud pudu-, moodi- ja riide-kaupa. Hinnad kauba headuse järele wõistlemata odawad. Palun aadressi meeles pidada.

Rüütli tän. nr. 51, wastu Endlat,

952

MARTIN

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tallinna Põllumeeste üleriiklisel näitusel ja Wiljandi Põllumeeste Selti näitusel said

Jõhwi õllewabriku õlled

Pilsener

Kabinett ja

Münchener

3923

kõigeförgema aubinnaga Gesti, Gesti Wabariigi Põllutöömüüsi. suure hõbeaurahaga kroonitud.

Jõhwi õllewabriku Wiljandi ladu (asub Lossi tän. nr. 13. Tel. 1.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

EGON EICHFUSS

NARWAS.

Rohu-, wärwi-, klaas-kiwi-nõude- ja raua-kauplused. 2977

G. Leoke'se raamatukaupluse ja kirjastusäri Wiljandis.

Wäitemängude wäljalaeamine.

Nõudte nimekirjasid. Zgasugu saadetuste aadress:

3928

Leoke, Wiljandis.
Telefon nr. 66.

SINDI KALEWIWABRIKU ÜHISUS,

endine WÖHRMANN & Poeg.

WABRIK: Sindis, Pärnu lähedal.
JUHATUS: Tallinn, Lai tän. 22.
LADU: Tallinn, Suur Karja tän. 13.

Willa-tööstus: Kalewid sõjawäelastele ja eraisikutele.
Ülikonna- ja palituriided, meeste- ja naisterahwastele.
Woodiwaibad.
Suurrätid.
Kujutud kamsolid ja rätikud.

Puuwilla-tööstus: Pleekimine.
Wärwimine.
Trükkimine.

Naha-tööstus: Kitse-, lamba-, wasikanahad ja juht.

**Halewiwabrik asutud 1832. a. = Naha-tööstus asutud 1918. a.
Puuwilla-tööstus asutud 1919. a.**

AUHINNAD: Kõrgem auhind: Kuld-auraha, Tallinnas 1921. a.
Riigikullid ülewenemaalistel wäljanäitustel 1841., 1882.
ja 1896. a. a.
Aumärgid: Londonis, Pariisis ja mitmel Wenemaa wäljanäitusel.

6014

KAUBAMAJA

Hermann REIWAS Tallinnas

Maakri tän. № 2, oma majas

soowitab suures wäljawalikus kõiksugu
riide- ja pudukaupa

suurel ja wäiksel mōõdul (en gros & en detail)
ajakohaste hindadega. 1575

Esimene sõna

on õeldud A.-S. „LAFERME“
Tallinna wabrikuga, paberosside
ja tubaka wäljalaskmisega, mil-
lede segud on tehtud Peterburi
„Laferme“ wabriku järelhoitud
retseptide järele.

Lõpu sõna

ütleb tarwitaja peale selle, tul-
les kindlale otsusele, et tõesti,
suitsetab „LAFERME“ pabe-
rosse ennesõjaaegses headuses.

1638

PÕHJA PANK A.-S.

TALLINNAS,

SUUR KARJA TÄN. № 20,
oma majas.

Jaoskonnad: Tartus ja Wiljandis.

Telefonid: Direktor № 8-44.

Üldine № 8-43.

Telegrammi-aadress: Põhipank.

Panga põhikapitaal
15.000.000 marka.

Pank wõtab raha hoiule, annab
wälja laenusid ja toimetab kõik-
sugu panga-operatsioone kodu-
ja wäljamaal. 6013

PÕHJA PANGA JUHATUS.

J. REIMANN, TALLINNAS

Harju tän. № 34 Kõnetr. № 206

Soovitab oma rikkalikust ladust üksikult ja hulga-wiisi:

Kontoraamatuid, kaustikuid, wihkusid, taskuraamatuid, blokkisid, tshekiraamatuid, postkaardi ja mälestussalmi albumid, päewaraamatuid, ja kõiksugu kirjastuse- ning joonistuse-tarbeasju. Piiblid piltidega ja ilma, liht- ja kuldköites. Jutluseraamatuid nelja-seltsi. Kiriku lauluraamatuid liht- ja kuldköites. Kõiksugu uuemat ilukirjandust j. n. e.

KÖITMISE- ja LINEERIMISE-TÖÖSTUS

Heeringa tän. № 12 Kõnetr. № 102

Walmistab kõiksuguseid liht- ja ilutöid

Ülalnimetud kaubad on kõik oma tööstuse saadused

Wäljanäitustel saadud mitmed esimesed auhinnad

6015

B. GOLDMANN

TALLINN
Wiruwarawa puiestee 13

PUDUKAUBA LADU

1573

N. Raist ja Ko.

Riide, naha, saapa ja pudukauba kauplus
soovitab alati suures wäljawalikus iga-
suguseid kaupasid.

Pärnus, Müüti tän. 28. Telefon 110
Turu ääres 1 ja 2. „ 143

959

Kadunud.

Emane Saksa Boxer, — musta-kirju —
16. s. k. p. läks kaduma. Palun hea
waewatasu eest ära tuua ehk teatada.

Hoiatan

ostmise ja omalepidamise eest!

Teatada Estonia einelauda.

6010

Inglise ja kodumaa (Hiiu-Kärdla, Narwa)
wabrikute palitu-, ülikonna-, kirjuid
westi-, triibul. püksi-, kleidi-, flanelett-,
woodri-**RIIDEID** ja kõiksugu kalewi-
kaupa soowitab wõimalikult odawa
hinnaga

Jul. Aberg

Kalewi-äri, TALLINNAS, Suur Karja tän. nr. 5

Mr. Jänese

riidekauplus Kaubahoomis nr. 11.

Asutatud 1899. aastal.

Kõigesuurem ja kõigewanem Gesti riideäri
Tartus

soovitab oma ladust:

meesterahwa

palitu-, kasuta-, ülitonna- ja püksiriiet, woodririiet, kraesametit jne.

naisterahwa

palitu-, mantli-, kostüümi- ja willast kleidiriiet, ruundulisi ja joonelisi bluuksi- ja kleidi-
riideid, siidikleidi- ja bluusiriiet, bluuksi flaneletti ja musta sametit jne.

Bruutpaaridele ja leerilastele

willast, siidi ja walget wuaal-kleidiriiet, aknatardinaid, wooditekke, suurrätte, pleekimata
ja pleegitud pesuriiet, kangalõime ja kõiksugu muud riidekaupa mitmeselises väljavalitus.

**Suure läbimüügi tõttu on võimalik kõige-
wärskemat ja head kaupa alati kõige-
möödukama hinnaga müüa.**

222

Sällemüüjatele en gros hinnad.

